

بررسی قابلیت جذب پایه‌های متداول مرکبات در شمال ایران نسبت به عنصر غذایی بر

مرادی، بیژن، حسین طاهری، رضا فیفائی و بهمن داداش زاده

موسسه تحقیقات مرکبات کشور

خشکیدگی سرشاخه‌های جوان، بلاست شکوفه و صخیم شدن پوست میوه در بیشتر باغات مرکبات غرب مازندران در سالهای اخیر موجب کاهش عملکرد و کیفیت میوه شده است. به منظور مطالعه علل خشکیدگی سرشاخه‌ها و بلاست شکوفه‌ها، باغات مرکبات تنکابن و رامسر مورد بازدید قرار گرفتند و تعداد ۳۶ باغ مرکبات از مناطق مختلف بطوریکه توزیع مناسبی از آنها در دشت، دامنه و کوهپایه موجود باشد مورد شناسایی قرار گرفت. سپس از درختان مرکبات پیوند شده روی پایه‌های نارنج، سیترونج و پانسیروس نمونه‌برداری برگ به روش چاپمن انجام شد، بعد از شستشو و خشک نمودن برگها، میزان بر در نمونه‌ها تعیین گردید. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که حداقل غلظت بر در مرکبات در ارقامی که روی پایه نارنج بوده‌اند مشاهده می‌شود (۱۸ میلیگرم در کیلوگرم). میانگین غلظت عنصر غذایی بر در مرکبات روی پایه‌های نارنج، سیترونج و پانسیروس به ترتیب ۲۲، ۳۶ و ۵۰ میلیگرم در کیلوگرم بود. که به خوبی بیانگر پایین بودن توانایی جذب بر توسط پایه نارنج نسبت به سه برگچه‌ای‌ها می‌باشد. نتایج مذکور با علائم ظاهری کمیود بر در درختان مرکباتی که روی پایه نارنج پیوند شده‌اند مطابقت دارد.

عبور داده شد و سپس تجزیه‌های شیمیایی و فیزیکی لازم بر روی آنها انجام گرفت. نتایج نشان داد که طیف وسیعی از خاکها از نظر پافت (از سنگین تا سبک) تحت کشت مرکبات قرار دارد. ظرفیت تبادل کاتیونی (CEC) خاکهای مورد بررسی نیز از ۴ تا ۴۴ سانتی‌مول بر کیلوگرم خاک متغیر است. پتاسیم قابل جذب خاکها از کم (۶۶ میلیگرم در کیلوگرم) تا بسیار زیاد (۱۹۵۴ میلیگرم در کیلوگرم) متغیر می‌باشد. میانگین پتاسیم قابل جذب در خاکهای مورد مطالعه ۵۰۰ میلیگرم در کیلوگرم خاک می‌باشد که عدد بالایی بوده و حاکی از کوددهی سنگین و مستمر این خاکها با کودهای پتاسیمی می‌باشد. درصد تثبیت پتاسیم خاکهای مورد بررسی در حد نسبتاً متوسطی می‌باشد به عبارتی دیگر میزان تثبیت پتاسیم این خاکها در حدی نیست که نیاز به کوددهی سنگین با کودهای پتاسیمی داشته باشد. کوددهی پتاسیم تنها باید بر اساس نتایج آزمایش خاک صورت گیرد و استاندارد پتاسیم خاک بایستی با توجه به گنجایش تبادل کاتیونی خاک در نظر گرفته شود. چنانچه درصد اشباع پتاسیم خاک بالاتر از ۵ باشد از مقدار کود مصرفی باید کاست و اگر درصد اشباع پتاسیم کمتر از ۳ باشد میزان کود را باید افزایش داد، در صورتیکه درصد اشباع پتاسیم در محدود ۲-۵ باشد نشانگر آن است که کوددهی پتاسیم مناسب بوده است.

بررسی واکنش اسیدی ترکیبات آهن‌دار در تغییرات کلروز آهن مرکبات

هنرور، مهرزاد و ابوالقاسم حسن پور

عضو هیات علمی گروه باغبانی دانشگاه آزاد واحد استهبان و عضو هیات علمی سازمان
جهاد کشاورزی فارس

کلروز آهن یا زردی ناشی از آهن در مناطق تولید مرکبات از مشکلات مهم در تولید این محصول در خاکهای قلیایی می‌باشد. بنابراین ضرورت مبارزه با آن امری اجتناب‌ناپذیر می‌باشد. بدین ترتیب مطالعه‌ای به منظور واکنش اسیدی ترکیبات آهن‌دار برای مبارزه با کمبود آهن در مرکبات؛ در شهرستان جهرم آزمایشی با تیمارهای اسید سولفوریک ۰/۲، ۰/۱، ۰/۰۵ میلی‌لیتر در لیتر و اسید سیتریک ۲۰۰۰ و ۴۰۰۰ و ۶۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر و کلات آهن (Fe-EDDHA) ۱۰ و ۱۵ گرم برای هر درخت و سولفات آهن ۲ و ۵ در هزار و همچنین تیمارهای ترکیبی آنها بر روی درختان نارنگی کلمانترین با استفاده از آزمایشات فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی با چهار تکرار به اجرا گذاشته شد. پس از اعمال تیمارها میزان